

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Війна на Креті.

Півтора тижня минуло, відколи держави обложили блокадою ворохобничу Крету і той час переконав Європу достаточо, що той спосіб на нічо не придасть ся. Відвага повстанців здає ся росте а не маліє, бо вже дійшло до того, що напали на окресність Канеї, котра стоїть під власттю держав. Лїній турецьких передних сторожий зломана, Турки мусїли пофнути ся а повстанці заняли від них дві малі кріпости. Напад наступив як раз після сего, коли адмірала зажадали від начальників повстанців, пропустити провіант для турецьких гарнізонів, що стоять по невеличких кріпостях в околиці Канеї. З дотичних телеграм виходить, що повстанці пригтовляли ся через кілька днів до того нападу після обдуманого плану. Вирочім они стоять під проводом грецьких офіцирів і ділають в порозуміню з полковником Васосом, що і не думає рушати ся з Крети а живности має на чотири до пять місяців і прямо заявляє, що буде держати ся на всякий випадок, хотяй би се мало і скомпромітувати європейський мир. Єго військо безпечне тепер в глибині острова а до єго регулярних полків прилучил ся около 30.000 повстанців, вправних в бою і витривалих на невігоди війни, та ознакомлених з всіма кривками і стежками гористого острова.

Вирочім окупация Крети була би оправдана тільки в такому випадку, коли-б число окупаційних війск було достаточним для залезпеченя мира і порядку на острові. Очевидно, що сю ціль не може осягнути 4000 войків, розставлених до того на пятах чи шістьох прибережних місцях. Для Сфакіотів не новина боронити ся против чужинців і так, як записали кровю карти історії венеційського панованя на острові а відтак турецького, не будуть тепер вагати ся дати таку „ноту“ і державам європейским, коли їх війска поважать ся в недостаточній силі посунути ся в глибину острова. До того, що би приневолити Сфакіотів покорити ся волі Європи, треба по крайній мірі 20.000 людей, але на таку жертву держави ледви чи рїшать ся, а ко-

ли-б котра небудь і заявила готовість підняти ся сего, то спротивлять ся другі з недовірливости.

Заким ще держави придумали дальше поступоване, Греция ужила того часу, що би сконцентрувати свої сили на турецькій границі в Тесалії. Фльота грецька удала ся просто зпід Крети до берегів Тесалії, що би спинити перевіз турецьких війск до Македонії. Заразом перевезла друга часть грецької фльоти, що стояла в пирейській пристани, грецькі війска до Тесалії. В Афинах запевняють, що число змобілізованого грецького війска виносить 90.000 войків і девять десятих сеї армії сконцентровано вже на турецькій границі; що живности і мушції має армія пригтованих на кілька місяців, а в касї державній є гроший достатком. Грецький наїд мав рїшити ся на борбу против Турка, а рїшуче своє виступлене відкладає на день 6 марта, яко річний борби о свою незалежність з 1821 року.

Що тоті вісти не є пустими перехвалками виходило би з того, що престолонаслідник відправив ся також до Тесалії і вчера прибув до пристани Вольо. Він має обняти найвищий провід над цілою армією грецькою. Одні видять в тім ознаку, що Греция гадає прискорити події, другі знов толкують собі сеї факт инакше. Після англійських вістий престолонаслідник мав виїхати до Тесалії, що би спинити всякі провокації зі сторони грецької армії та підперти повагу висших офіцирів. Для того можливі ще переговори з Грецією.

Англія зі всіх держав ще найбільше прихильна Греції і послїдними часами була навіть розезднилася з європейским концертом жадаючи, що би установити між Грецією а Туреччиною нейтральне пасмо землі, з котрого мусїли би так Греки як і Турки віддалити свої війска. Прочі держави уважали переведене того жаданя тяжким, та й неможливим без окружної сили і проєктували блокаду грецьких пристаней, особливо пристани Вольо в Тесалії. Що англійське геленофільство полягає тільки на купецьких англійських інтересах, про те нема сумніву, але дивнїше становиско Росії, що перед тим виступала завжди як спасителька християн з під турецької неволі. Росія виступає рїшучо против нарушеня мира Грецією, не зважаючи на се, що турецьке

правительство зробило ся своєю від давна практикованою системою гнету, визискування та грабленя просто неможливим. Власне тепер, коли християнські держави обстають за Туреччиною вибухли у Вірменії в Токаті і по селах округа Арбаг різні і рабунки. Понад 400 Вірменів лягло знов труном а їх майно стало добычею хищих Турків. Причиною тих забурень мало бути се, що Вірменці, віддячують за зневагу хреста, мали вкинути до передїсїнка мошеї кусні свинського мяса.

Росія чує своє неприродне теперішнє положене і видїла ся спонуканою заявити пані римскому в приватній дорозі, що хотяй заняла в теперішній вехідній справі становиско неприхильне Грекам, то завжди має на оці і буде боронити інтереси християнські супротив Турків. Що сираза віри відиграє, здає ся, попри инші дипломатичні взгляди, найважнїшу ролю в тій военній пригоді, те знає відай Туреччина, бо збрїють ся всіма силами, та знає відай і Греция, бо инакше не важила би ся ставити чоло цілій Європі. І так Греция відповіла протестом до всіх правительств на підняту блокаду Крети і замірену блокаду грецьких пристаней а правительство зайшло так далеко в пригтованях до війни, що отверто заявляє, що відступлене від наміру, прилучити Крету до Греції, було би для него тяжшим ударом, ніж навіть военний погром. Тимчасом держави старають ся вирівнати між собою ріжнїці в поглядах на дальше поступоване против Греції, і їх заступники в Афинах зібрали ся сими днями у російського посла на нараду, де мали постановити блокаду грецьких пристаней, особливо пристани Вольо, та оповістити рівночасно обом спорючим державам ультіматум європейських держав. Колиб котра зі спорючих сторін не услухала сего ультіматум, то держави звернуть ся против неї самої; колиб обі не схотїли услухати, держави усмирять їх обоїх збройною рукою. Ультіматум буде для того так стилізоване, що би кожній стороні подати ще послїдню нагоду до мирного відступленя з повною честією. Чи скористає з того Греция — бо про Туреччину нема сумніву — покаже ся в найближшій будучности.

30)

ЗАЛІСЯ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

Гості відїхали до дому. Північ уже давно минула.

Славко довго ще не міг заснути. Він сердив ся на маршалка, що своїми доказами нераз загнав єго в кут; не міг не признати правди неодній єго замїтці, але все таки болїла єго та правда. І що з того виходить? — завдавав собі питанє. — Треба праці і праці! Се одинока розумна відповідь ворогам.

Коли в семинарії духовній він незвичайно пильно вчитував ся в історію руського народу, а часописи читав усі за порядком і в читальни заводив горячі суперечки з противниками, єму здавало ся, що треба тільки піти на село і вже в роботі для народу ніхто єго не перепинить. Тим-

часом рік життя по скінченю семинарії, знакомства з ріжними людьми, і теперішні досвідї в Залїсю переконали єго, що то так легко не йде, як єму здавало ся. Заким почне ся в яким нашім селі орати на зерно, треба перше довгі часи чистити ґрунт.

Але проте Славко не міг жити без ціли; втративши суджену, він бажав бодай чимсь заняти ся, чимсь таким, що поривало би єго душу, єго думки, щоб не мав часу думати о своїй втраті. І він журился, пізнавши відносини Залїся, що робота в тім селі не по єго силам. Що занашувано ся довгі літа, то треба що найменше стілько літ і направляти, хиба що зложать ся якісь непередвиджені користні випадки. Таким випадком було безперечно і арештоване Костишина; хоч він покрав громадські гроші, котрі готові і пропасти, але певно тепер усунуть єго з вїїтїства, а то вже сама річ велика.

Ветавши досить пізно зі сну, Левіцький пішов відвідити сестру Горопінську.

Зараз на вступі дізнав ся чудну новину, що Костишин в ночи утік з арешту; жандарм передав був ключ від арешту єго своякови, знаному славному радному Андрїєви; а той — видко — не багато думаючи, випустив вїїта з арешту. Вийшло з того лихо і для него.

Вже пополудни розїйшла ся по селі вість, що Костишина переловлено в селі, що найдено гроші, хоч не всі в Андрїя Костишина і єго також арештовано. Поїхали собі оба свояки, як пани, до арешту в містї. Цїле село мало з того велику потїху.

Коло відїзджаючих злочинців був також Славко і Головатий. Головатий кланяв ся за відїзджаючим возом і бажав Костишинам, аби не вернули вже ніколи. А відтак звернув ся до Славка і каже:

— Якже буде тепер, паничу? Треба щось починати.

— А вже-ж треба. Чи ті крадені гроші були в облїгачах... таких паперах?

НОВИНИ.

Чернівці, дня 2-го цвітня 1897.

Особисте. Директор черновецького магістрату Йосиф Відман взяв однімісячну відпустку на виїзд до Мерану, де перебуває його жінка. — Генеральмайор Віктор Кравець приїхав сюди зі Станіслава на інспекцію 14 регіменту гусарів.

Протест против вибору посла Рошмана з округу Сучава-Радівці вніс круг виборців до ради державної.

Безплатний курс науки рисунків урядить дирекція промислового музею почавши від 1. мая, коли до 25. цвітня зголосить ся достаточне число охочих до науки до директора А. Ромсторфера. Курс має тривати три місяці і призначений для промисловців, майстрів і челядників, а буде обнімати фахові рисунки для столярів, теслів, токарів, стельмахів, шлюсарів, бляхарів, золотників, різьбярів, каменярів і т. д.

Радник міністерства перед судом. У Відні розпочав ся дня 29-го с. р. процес против радника міністерства Целлера, звісного композитора опереток: „Пташник з Тироля“ і „Рудокон“, обжалованого о криву присягу, якої мав допустити ся, щоби одержати спадщину по своїм кривим. За згодою висшого краєвого суду розправа відбуває ся в несприятливості обжалованого. — Вчора занав засуд за кривоприсягу на один рік тяжкої в'язниці заостреної що кварталом одним днем посту. Через те саме стратив Целлер свій титул доктора і становище радника та всі декорації, які мав, але чи буде відсиджувати кару, про те рішать доперва лікарі, бо засуджений є тепер тяжко хорий і спараліжований в руках і в ногах.

Еміграційний біль Сполучених Держав. В Сполучених Державах північної Америки ухвалено закон, після котрого, — кождий, що хотів поселити ся або взяти ся за яку роботу в північній Америці — мусів передше вказати ся знанем читання і письма в одному з живих мов. Закон сей перейшов щасливо всі інстанції, а щоби его ввести в життя треба вже було тільки потвердження президента Сполучених Держав, однак президент Cleveland не підписав сего закону.

Панамська справа у Франції набрала знов тепер розголосу а шіснаїть нових парламентарних достойників скомпромітованих тепер

— Я знаю... Не в паперах, тільки готіві сотки і десятки.

— Чомже їх братство не дало до щадниці?

— Говоріть! Або я їм то раз казав? Не вірять, кажуть, що пропадуть. Ліпше, як лежать без процентів...

— Дурний нарід!

— Ба! звідки було ему розуму набрати? — спитав Головатий.

— І то правда.

— Зайдіть до мене, паничу, в неділю, Ви знаєте, що я в Коломиї був на вічу?

— Але?

— Був. Я читав у *Хайборобі*, що ви мені дали, що має бути віче і поїхав. Прийдіть, розповім вам. Я вже так давно з вами не бачив ся...

— Добре, добре; я прийду... я вже читав о тім вічу в газеті. Подобало ся вам на вічу?

— О, ще й як! Я казав собі ту газету посилати. Зайдіть до мене, прошу, бо мені до двора ніяково. Я скличу людей.

(Дальше буде).

закликом уділу в знаних перекупствах. А стало ся се в той спосіб. Артон, зв'язаний з процесу панамського о куповане голосів послів французького парламенту, був заочно засуджений на п'ять літ в'язниці. На початку панамської афери утік він був до Англії, але звідтам по довших коровадах видано его Франції. На тих п'ять літ в'язниці засуджено Артона лиш за то, що мав купити голос посла Sans-Légo. Однак посла сего увільнив суд присяглих а тим самим мусів увільнити і Артона, бо чейже не міг він того купити чого той посол не продавав. При розправі зложив Артон сензаційне зізнане, що скаже все і удовіднить і що доводи зложить в руки слідчого судні. — Мене оскаржують, що зруйнував я тисячі родин, тим часом я дістав тільки 2,000,000 а Панама коштувала мільярд і триста мільонів. Тих два мільони я дійсно розділив межі послів. Я мовчав, бо я сподівався, що скомпромітовані „Панамці“ вплинуть на мое увільнене, але тепер скажу все. Франція жадна подражнення буде мати знов хорошу забаву.

Демонстраційні поминки в Києві. Нам пишуть з Києва: Сьогодні 18-го (30-го) марта від 11 години ранку до самого вечера зворушені Києви гнетими лавами снують ся по улиці Бибиковській Бульвар, а поміж ними натовпом вештають ся поліціянти. По сій же улиці невгаваючи скачуть верхи то в той то в другий бік козаки. В Києві трапилась подія. Учора 17-го (29-го) марта в університеті порозвіщувані були покликки і оголошеня, що завтра у Владимирському соборі о 12 годині дня відправлена буде панахида по покійній Вітрової, що у Петербурзькій фортеці спалила себе, облившись нафтою. Звістки про таку смерть студентки (курсистки) ходила по Києві кілька днів, — всі говорили про се, намагаючись вгадати причину такого самоубійства. Чутки були всякі, але найбільше вірили тим віскам, що ніби то Петербурзькі жандари грубянськи збезчестили студентку, а тоді спалили, аби таким чином затерти сліди свого злочинства. Чи так воно було, чи інакше, але-ж студенти київського університету в оповістках своїх запрошували товаришів на поминки покійної.

Поліція, довідавшись про сї оголошеня, поклатла, видимо, недопустити церковної відправи, і тому з самого ранку оточила Владимирський собор і чевала визначеного часу. Коло 12 години супроти собору виступив з клініки гурт студентів, чоловіка 70—80, але побачивши, що собор оточений поліцією, спинив ся посеред улиці. На сей час біля церкви були вже губернатор, начальник жандармів, помічник его, поліціймейстер, два помічники его, пристава з усіх поліційних участків київських, помічники їх і багато поліціянтів.

Студенти, озирнувши натовп поліції і не рушаючи з місця почали співати „со святими упокою“ і познимали свої шапки. Зараз, як тільки розлинув ся сніг, поліція раптом оточила гурт студентів з усіх боків. Дивно було, що поліції в один мент зявило ся більш ніж студентів, але-ж зразу вияснило ся, звідки она набрала ся: чоловіка сто поліцейських сховано було в соборі і по першому окрику они вросли ніби з землі... Студенти все-ж таки стояли на одному місці і співали далі, а до них підходили ще і збільшали гурт. Через кілька хвилин зявив ся полк козаків на конях, в повній зброї, і розбившись на кілька частий загородили улиці, що вели до Бульвару, а частина їх оточила студентів другим колом. З вокзалу приїхав „начальник края“ і, після швидкої поради з иншим начальством, студентів повели по довгому бульвару до острогу. Слідком за першою партиєю студентів виступила від університету друга — більша першою, — теж з похоронними співками і без шапок. Сю партию знову оточили поліція і козаки і теж повели до острогу. За другою партиєю повели третю і т. д. Усіх студентів сprovedжено до острогу чоловіка 400—500, а поміж ними жіноцтва душ 40—50 не більше.

Демонстрація визначала ся з боку студентів надзвичайно спокійно і поважно; з боку поліції те-ж завважила публіка деяку людську ввічливість, якої не спостережала ніколи, ні в яких випадках. Не без того, звичайно, щоб не

одержав хтось стусанів, але-ж се публіка і виною не ставить, бо звикла бачити поліцію завжди з батоном та кулаком на поготові. Видлялись грубіянством лишень козаки, набігаючи на гурти людей з „канчуками“ в руках, побиваючи ними на всі боки цілком неповинних ні в чому людей.

Коло 2. години дня „подорож“ до острогу скінчила ся. По вулицях розіжжали козаки, снувала поліція і публіка, що прямувала до острогу. Тимчасом у великому острожному дворі „начальство“ розставило столи і почало записувати студентів, випускаючи їх на волю по одному. Переписуване тягло ся до самого вечера і кажуть, що повипускали майже всіх, затримали не більше, як чоловіка 10—15. Тепер усі сподівають ся, що з завтрішнього дня почнуть ся трусанини (ревізії) і арешти.

III.

Три нещасні пригоди в однім дні було недавно в папірні дра Колішера в Черлянах в Галичині. Перший робітник, що потерпів тяжку ушкоду, насиває ся Яцко Ключник, паробок з Мавкович; ему упавше сито, що пересіває мелене дерево, полонило ногу. Другий робітник, Петро Баран, упав так нещасливо, що залізний гак здер ему з голови шкіру разом з волосем, та й череп сильно ушкоджений; тепер его голова гейби оскальпована; та й мала надія на подужане. Третого робітника, Івана Жука з Черлян, ухопив пояс трансмісійний та потягнувши під машину, трохи не розірвав его на кусні; лише скоре застановлене машини спасло ему жите, бо-тре й так сильно загрожене, бо Жук має одну ногу зломану, руку сильно покалічену, а голову само-ж так покалічену і розбиту. Оба останні — молоді мужчини і женаті.

Дрібні вісти. В Чернівцях помер Кароль Зайферт, бувший староста черновецького округу, в 69 році життя. — Чотири осадники з Роша украли в лісі Білої 19 дубових і 3 букові кльоци, котрі найшла у них поліція і за те відставила злочинців до суду. — В короткім часі отворить ся новий університет на Мораві. Всякі приготования до того роблять ся дуже енергічно і вже навіть висмотрено відповідних кандидатів на катедри. Університет той мав би бути о ческім характері, а що найменше о утраквістичнім. — Потребу другого чеського театру відчувають вже Чехи від давна, передовсім ддятого, що Німці, котрі в Празі мають значну меншість, посідають аж два театри, а Чехи тільки один. — В околицях Банялюки, в Боснії оснували мазурекі емігранти з Галичини три колонії, в котрих поселило ся 70 родин а близько 300 осіб. — Міжнародний лікарський конгрес відбуде ся в серпні с. р. в Москві.

Лапка на тхорі.

Написав

9) Стефан Пятка.

VI.

(Дальше).

Онофер Безвусий належав до ряду тих вірцевих мужиків, котрих судьба пощадила о стілько, що малими не заливали їх маківкою, а в додатку вивінувала їх практичним мужицким розумом; они вміють пізнійше в житю приноровляти ся до обетавин часу, але в душі зістають до смерти тим, чим зродили ся і зросли. Він був троха грамотний, читав часом апостола в церкві на велике свято, знав нумера і пам'ять мав задивляючу, хотьби і табелю податкову почислив з голови і на крещар не перечислив ся, по німецьки також знав; научив ся поміж швабами, як служив малим хлопцем. Він доробив ся з нічого великого майна; з наймита зістав кметом і з сиротою оженив ся, що также служила і мала тільки ліянку з подертою стріхою. З початку, як говорили злові язики, возив сліпою шкапою жида з онучами, пізнійше став сам скупувати лен, прядиво, безрого по селах, спровадав на торзі, раз заробив, раз стратив, але не зражав ся тим, ішов сміло наперед витиченою дорогою, на котрій як мовив, „або упаду і

згину, або доробю ся, коли мені Той з неба допоможе." Господь ему допоміг, він зістав з часом гуртовим кушцем вепрів, доставляв на означений речинець сотками до границі, умів обертати грішми і робити з грошій гроші. Він став ся з халунива господарем, в цілім повіті ухорив за найбільшого дукаря. Він міг звати себе щасливим, мав поважане і любов у людей, навіть тим радував ся, що ему Господь дарував аж вісім красних дівок; сїм віддав, люди порозханували по селах, лишила ся ще одна мізунка Фрузуна, батькова зрінчикка в голові, і тому таки в своїм селі віддав за Гриня Козодоя.

— Козодой мають красні поля о межу з моїми — думав собі Онофер — старий Козодій байдужний, Василь ледар а Гринь хоть повільний, то якось того я так зроблю, що буде все в купі з моїм...

Іван Козодій провів слабу сторону свого свата Онофра і став зараз по весілю сина спровадати по куніку нивки, став сам „різати“ батьківщину, і заодно „женив“ ся, не раз і по дві неділі залютував ся, а потому на нечи спав і невісті докоряв, що має сатану, не батька. Фрузуна раз-у-раз бігла до тата, брала і печене і варене, несла до тестя. З живої веселої дівчини стала ся задумчива молодиця і так опустила ся, що навіть в неділю не убрала тої сукмани, що єї отець привіз аж зі Львова; одна тільки книжка до молитви, тоту все мала в церкві, як давніше в руках, тоту памятку від батька шанувала. Бз, Фрузуна також не була собі така повільна, як би на око видавало ся, в єї жилах грала также кров батьківська, єї боліли дві річі дуже: перше, що родичі віддали єї тогди, коли она й ще не думала віддавати ся, а друге, коли уже віддали, то чому-ж там віддали, де єї вітця, того чесного вітця так старий Козодій вічно обмовляв і посуджував о циганство? То послідне так єї надоїло ся, що она сама хотіла, щоби тесть раз уже все загірив і не мав причини дорікати єї вітцеві. Она майже що дня бігала до родичів, брала що могла і несла до тестя, аж навіспі сказав Онофер своїй Фрузуни, своїй мізунці „щобись мені ту не показувала ся, я не буду дармоїдів годувати!“

Фрузуна пішла, не сказала нічого, тільки гірко усміхнула ся, але чести свого батька не занехала боронити; она хотіла єго завсігди видіти таким, яким був дійсно.

Ще одна зміна зайшла в щоденнім занятю Онофра Безвусого. По нещаснім війтованю Лучки Дучки сказав святик: „Онофрею, ви мусите громаді щось также допомогти, мусите зістати війтом.“ Онофер Безвусий зрозумів ті слова добре, впрочім тотя подія з опудом в капуеті і єму троха надоїла, зістав війтом, взяв діла громадські в свої руки по євому: відогнав Василя з присяжництва, Лейба сам зрік ся з секретарства і радника, словом добре вело ся. Якось не було на тотя ніяких признак, щоби ледарів подібно, як єго попередники.

— Ви старші радники, ви знаєте тоті „обрядки“ дїнше від мене, бо ви вже бували — говорив Онофер на кожнім зібраню ради громадської — що ви ухвалите, то так буде.

— Добре ми не одну річ ухвалили — думали головачі — і не одну річ зробили би ми по євому, щоби ти не мав таких паскудних слїпаків, не заглядав ними всюди і не числив нас своєю адвокатскою головою за кожний крейцар..

Так думали тільки старі радники, але горло Онофра хвалили, що ще такого війта не було і не буде по нїм.

Підніс Онофер Безвусий свою громаду на повазі; єго безхосенна праця для добра громади давала єму спроможність говорити кождому правду в очи. Якось і з війтвством щасливо повело ся. Одна тільки річ не пощастила ся єму, а то: широкі ниви Козодоя Івана жиди забирали, ґрунт Пелаги Шевчихи також купив Лейба, а він мав ту руки звязані, мимо своєї проворности кунецкої, мимо своєї власти і поваги, яку мав. Він літами над тим роздумував, щоби поля Козодоя з своїми споїти, щоби стару Шевчиху знід боку викурити — і свою наймилїшу дитину в тїм намірі дав за Гриня Козодоя — і не удало ся.

Коли одного дня Онофер Безвусий роздумував над тим, що єго Фрузуна вже від кільк

неділь не приходила до него, прийшов нічний сторож до комнати і каже:

— В вашого свата, пане начальнику, тої почи стало ся велике нещастє: ваш зять Гринь зломив руку братови Василеві, а Василь провалив Фрузуна голову і мав дитину забити.

Онофер не питав ся більше нічого сторожа, пішов сам до свата, переконати ся. Він не йшов там з охотою, але їхало єго щось із заду і тягнуло з переду, а то щось було єго батьківське серце, любов до наймолодшої дитини, котру онещасливив а в додатку прогнав з своєї хати. Він не питав ся, як єго свати привитають, він думав тільки о Фрузуни.

В хаті Козодоя застав Онофер уже цілий гурт лікарів, потїшителїв; сусіди походили ся, рука зломана дала їм нагоду виявити своє співчутє Козодоям, ще від похорону дитини вдови Марини в тій закутині розметаного села Неграмотників не було такої нагоди до сьміху, плачу, забави і спору.

Василь лежав на постели поїдпираний заголовками, окружений невістами-знахорками, рука зломана була привязана разом з дошками до туловища. Гринь пив уже щось третю чарку до брата на перепросини, балакав так мило, так солодко, аж душа радувала ся, а діти з вишок також дивили ся...

На привитанє Онофра сват Іван Козодій тільки засопів ізза комина і малим дїтьом, що єго гурмою обєсли, став щось шептати, Гринь також не замїтив тестя, тільки Фрузуна приступила до батька і поцілувала в руку.

Сів Онофер Безвусий коло порога на лаві, мало хто звернув на него увагу, всі були заняті нїби важною хвилею, всі дивили ся і подивляли Гриня при постели і Василя на постели, як оба моїдї Козодой голублять ся. А було що подивляти.

— Пий, Василю, пий ще одну порцію, буде тобі зараз лекше — говорив Гринь.

Василь не одну, другу, третю і четверту з братової руки і не кривить ся.

Взяв Гринь цію миску печених бараболів горячих, поставив у Василевих ногах, бере одну бараболю за другою, обтирає платиною, шкребче і Василеві прямо в рот ікає, а Василь їсть, так їсть, мов єго нічого не болить.

Сусіди дивлять ся, подивляють, зітхають і шепчуть собі, що то було тільки насланє лукавого чоловіка, але видно не вдало ся в такій мирній родині незгоду вчинити, в такій примірній родині, що собі жие, припиваючи, як святи в царстві небеснім.

Наїв ся Василь бараболів, напив ся води, відозвав ся. Він до тої пори тільки йойкав і стогнав а тепер всі нацурили уши, всі були цікаві знати, що він скаже по тих перепросинах.

— Тепер ти мені, брате, мусиш дати щось за тоту зломану руку, — говорить Василь — мусиш щось мені дати за тоту, я ту говорю при людях, при свідках, нехай всі слухають.

Люди слухають і Гринь слухає а Василь повторяє:

— Тепер, Гриню, брате, мусиш знати, що я тими бульбами не вдоволяю ся, тими бульбами, що ти мені напхав до рота, лише ти мені мусиш більше дати.

— Дам, братуненьку — каже Гринь — дам, тільки лежи, так як нанашко „коновал“ велїли лежати і не рушай ся. Я буду пещи сам і Фруза буде пещи, буду терєбити варені, буду шкребтати печені, буду тебе гудувати, тільки тихо лежи, щобиєсь виздоровів.

— Ні, Гриню брате, печених я уже не хочу, але ти мені даш пів корця сирой бараболі, щоби я мав через тої час закїм рука загоїть ся.

Гринь на тоті слова взяв зперед брата миску з печеними бараболями, поставив у прилавок і повідає:

— То тобі печеної за мало? Ти хочеш пів корця сирой, ти каїко безрукий ти кривцуне, ти-ти-ти півкірцевий бараболїнику! Ні, не дам... Хочеш печених, то жери, зіжри про мене і всі, щоби тебе аж розсадило, але пів корця сирой не дам.

— Дай єму цілий корець, дай, Гриню, а як не стане на насїне, то возьме ся в Лейби на застав — відозвав ся Іван Козодій з печі і глянув поза комина на свого свата Безвусого, щоби побачити, які очи зробить кметь на тоті слова.

— Дай єму, Гриню, всю бульбу зпід запічка — заговорив аж тепер Онофер — я єму дам також скілько схоче.

Всі аж тепер замїтили начальника в порозі, стало їм якось маркітно, невісти почали діти нїби випихати на двір, перестали гурорити.

— Я від вас, вїйте, не потребує дарунку, годуйте лїпше свої безроги — каже Василь і брата питаєє дальше:

— Не даси пів кірчика, Гриню, не даси?

— Дам, Василю, от тото тобі дам — відповідає Гринь і зложив обі руки в пястукі і підпхав братови дві дулі під самісенький ніс.

— Не даш, голубчику?

— Дам хоробу на кишкї.

— То жери тепер сам, удави ся ними з жінкою, з дитиною, нехай вам всім в горлі стане — докінчив Василь, зірвав ся з постелі і таки в сорочці без одного рукава простоволосий утік з хати.

Гринь горівки ніколи не пив, він не любив єї з малої дитини; тепер на перепросини з братом випив відразу чотири порції і зовсім збожеволїв: він обкладав болячками брата, шукав за ним по постели, хотїв єго троха подрудкати за сиру бараболю, але замїсць брата вхопив за заголовок піднісє в гору, заточив ся, упав; хоть ноги були сильно розкращені, то таки не могли свого властителя на собі удержати. Упав Гринь під постіль і уже не міг встати. Ще хвилю мав руками на собі заголовки, помуркотїв щось про баррр—ра—бо—лі... і так заснув.

Онофер Безвусий палив ся зі вєтїду; він глядїв на Фрузуню і страдав над єї судбною; паний зять доводив єго до лютої. Він нині не міг кнїти з свата, бо бачив, що заглада у Козодоя прийшла уже до хати, єго любя дитина також загибала.

— Свату, тепла піч чи середина? — спитав Онофер на відходнім.

— Хто чого годен, той не голоден — відповів Іван Козодій. — Ти на нїй не дочекаєш лежати; я волю десять Лейбів сюди пустити, нїж тебе одного.

— Свату, хто хоче мати свою середину, той не може на нїй парити ся, хто хоче мати стале пристановище, нехай в хаті не засїджує ся, я вам тото давно повідав і ще раз говорю.

— Та що з того, що ти говориш?... В мене Лейба в патинку має більше розуму, нїж ти в голові.

Іван Козодій ще ніколи в такій спосіб не говорив сватови, як нині ізза комина, навіть на прощанє з „Богом зіставайте, свату“, повів „з Богом, Параню“. Він був з себе задоволений, спустив ноги з печі на хату і велїв післати по цілу літру.

Одна Фрузуна палєїла, гляділа на свого тата таким благаючим проникаючим зором, що Онофер зрозумів свою дитину і прийняв обиду від свата холоднокровно, як розумний і чесний чоловік.

По відході війта невісти і чоловіки віджили на ново, стали сміліїше говорити, порозязували ся їм язики. Жалували Козодоя, бігали на двір глядали за Василем, зливали уроки Гриневі, слїдили, скілько угля упало на спід в воду, замовляли насланє і всю вину складали на тоту ланку прокляту; про Василя забули на смерть.

Над вечером прийшов зять Пелаги Шевчихи і оловістив, що в єго теці лежить Василь і тепер приїхав до него якийсь пан комісар на Лейбовій бричці.

— То певно будуть віддавати хату і ґрунт Лейбі — подумали собі учасники пїру зломаної руки і стали поволи розходити ся, одні до себе, другі забрали ся з цікавостї до Шевчихи.

(Конець буде).

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана тос-рством „Просвіти“, а виконана в літографічнім складі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекламною пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Я Є Ч Б А

ПРЯДКИ ШОВКОВНИЦІ
(Seidenspinner)

перворядних родів: італійських, крайньських і американських має на продаж по 30 кр. за тисячку з пересилкою 45 кр. (деінде коштує тисячка найменше 85 кр.)

Евген Якубович

учитель при карнім закладі в Станіславові.

Порад що-до плекання гусіниці уділяю радо.

Чистий дохід призначено на будову „Народного Дому“ в Чернівцях.

В Чернівцях виходить уже тринадцятий рік руска газета

„БУКОВИНА“.

Від 1. січня 1896. року появляе ся она що дня кромі неділі і свят. Поміщає статі про справи буковинської Руси, але познакомлює читателів також із справами Русинів в інших землях руских. Дбає о добірні і цікаві фейлетони і взагалі о материял такий, що обходить кожду руску родину. Що „Буковина“ цікава і для галицьких Русинів, свідчить значне число передплатників єї в Галичині. Передплата лише 10 зр. Адреса редакції і адміністрації „Буковини“: Чернівці, улица Петровича число 2.

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарні

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отєї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакція „Буковини.“

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех галицьких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливого вогню за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди згасяють ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а догоди і заключені з першими Товариствами контра-серажійними подають „Дністрові“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийші услівя і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентования по 5 процент. Гваранція цілковита. Уділи по 50 корон. Позички уділяють ся тільки власателям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на уділ.

Зголошеня о уділене агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспішні	особові	міщані		поспішні	особові	міщані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снягича	1128	657	1028 550	До Снягина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 612

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейскій час ріжчить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізниці є 12 год., то на львівськім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.